

Павленко Жанна Олександрівна,

*к. ю. н., доцент кафедри логіки Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, Україна*

ЛОГІКА НА ВСТУПНИХ ІСПИТАХ В МАГІСТРАТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 081 «ПРАВО»

З 2016 р. в Україні для проведення вступних випробувань на магістерські програми за спеціальністю 081 «Право» використовують технології ЗНО. З 2017 р. обов'язковим при вступі до магістратури є складання тесту загальних навчальних правничих компетентностей, який передбачає вимірювання рівня сформованості таких компетентностей, як аналітичне, критичне та логічне мислення і призначений для диференціації учасників тестування за рівнями їх сформованості. Виділення в даному тесті в якості компонентів аналітичного, критичного та логічного мислення пов'язане з тим, що саме вони найбільшою мірою корелюють із важливими особливостями навчальної й професійної діяльності, яка пов'язана з юриспруденцією.

Аналітичне мислення включає здатність людини до використання логіки при аналізі масивів інформації і прийнятті рішень. Критичне мислення в узагальненому виді є особливим мисленням, яке має ціллу оцінку ідей. У вузькому сенсі його пов'язують з перевіркою точності тверджень і обґрунтованістю міркувань. Також його розуміють як систематичну оцінку аргументів, яка базується на яasnих раціональних критеріях. Логічне мислення – визначає здатність особи аналізувати інформацію на відповідність законам і методам побудови коректних міркувань. Мета тестових завдань – виміряти здатність вступника аналізувати дані й правила оперування з ними з метою визначення, що є істинним або що може бути істинним, аналізувати, оцінювати, доповнювати судження, міркування, аргументацію, викладені звичайною мовою, ефективно застосовувати навички критичного мислення при роботі з великими за обсягом і складними за змістом текстами різної тематики.

Отже, для формування загальних навчальних правничих компетентностей важливими є такі предметні галузі, які націлені на розвиток практичних

навичок мислити та приймати рішення. До них належать дисципліни логічного циклу, а саме: логіка, теорія аргументації, риторика, у межах яких закладаються важливі для особи здатності мислити вербальними й знаково-символічними образами, оперувати логічними категоріями, структурувати інформацію, здійснювати основні мисленнєві операції (аналізу, синтезу, формалізації, моделювання, трансформації, класифікації, диференціації, ієрархізації, структурації, порівняння, зіставлення та под.) тощо. Оптимальною технікою розв'язання завдань тесту загальних навчальних правничих компетентностей є така, яка ґрунтується на основі логічного підходу. Логіко-структурний аналіз вербальних текстів в секції «Критичне мислення» може здійснюватись на різному ступені «глибини» і не може мати абсолютної закінченої форми, але є достатнім для урозуміння шляху вибору правильної відповіді на поставлені запитання.

Завдання, які можуть бути представлені в тесті, зазвичай розв'язуються логічними методами з використанням таблиць, графіків, діаграм, елементарними численнями тощо. Для розв'язання деяких завдань необхідно формалізувати відповіді та використовувати найпростіші перетворення класичних формул.

В узагальненому виді розв'язання може бути представлено наступним алгоритмом: 1. кодування умов завдання → 2. аналіз і синтез інформації в цілому → 3. відновлення відсутньої інформації за допомогою побудови умовиводів і отримання висновків, які відповідають правилам логіки → 4. вибір методики вирішення завдання (графічний, табличний, за допомогою числень, шляхом перетворення класичних формул тощо) → 5. пошук на основі попередніх кроків варіантів вирішення завдання → 6. аналіз і оцінка отриманих формальних моделей ситуацій на відповідність умовам завдання → 7. якщо отриманий результат відповідає умовам, то обираємо даний варіант рішення, якщо ні, то повертаємось на крок 2.